

Metsäalan yliopistokoulutuksen tila ja kehittämistarpeet

Metsätalouden kehittämisverkoston kokous
23.11.2021

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

Tutkija Riitta Kilpeläinen
TTS Työtehoseura

METSÄMIESTEN SÄÄTIÖ
ihminen ja metsä

Esityksen sisältö

- Taustatietoja metsätieteiden maistereiksi valmistuneista (määrä, alueellinen sijoittuminen, maisteritutkinnon pääaine)
- Yliopistokoulutuksen aikana saavutetut oppimistulokset
- Koulutuksen toteutuksen työelämävastaavuus
- Laadullinen työllisyys
- Yhteenvetoa

Esityksessä hyödynnetään:

- Metsätieteiden maisterimittaukset (Kilpeläinen & Lautanen 2017, Kilpeläinen & Lautanen 2021 tulossa oleva julkaisu),
- Metsäalan ulkopuolella työskentelevät metsätieteiden maisterit tutkimus (Kilpeläinen & Lautanen 2019) sekä
- *Metsäalan koulutukseen hakeutuvien mielikuvat, arvot ja motivaattorit ja niiden vastaavuus työelämän tuleviin tarpeisiin* – hankkeen alustavia tuloksia metsätieteiden kandidaattikoulutuksessa aloittaneiden osalta (SMY ja TTS)

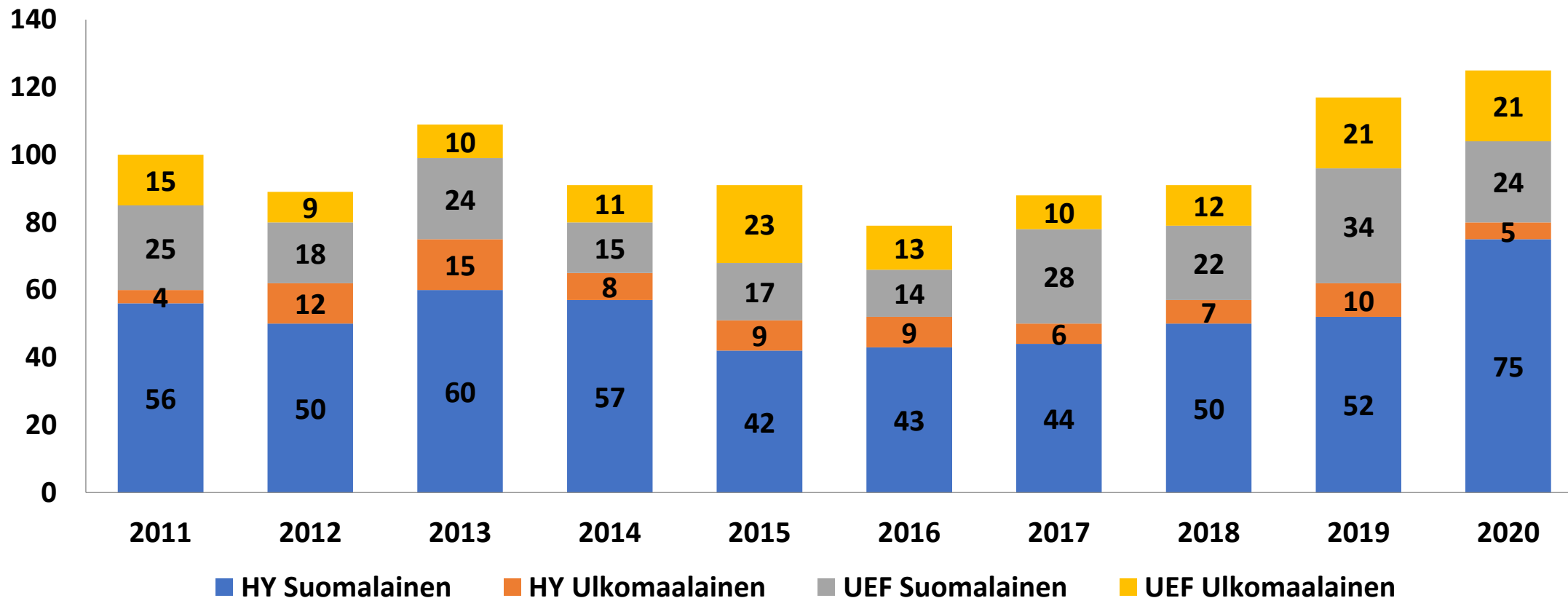
Valmistuneet ja mittauksiin vastanneet

Mittaus (valmistumisvuodet)	Kaikki valmistuneet (suomalaiset ja ulkomaalaiset)	Mittauksen kohderyhmä (valmistuneet suomalaiset)	Mittauksen vastaajamäärä	Vastausprosentti	Valmistuneita (suomalaisia/vuosi)
2017 (2011–2015)	480	364	102	28,0	73
2018 (2016–2017)	167	129	31	24,0	65
2021 (2018–2020)	333	257	101	39.3	86
Yhteensä	980	750	234	31,2	75

Viimeisin mittaus toteutettu 5/2021

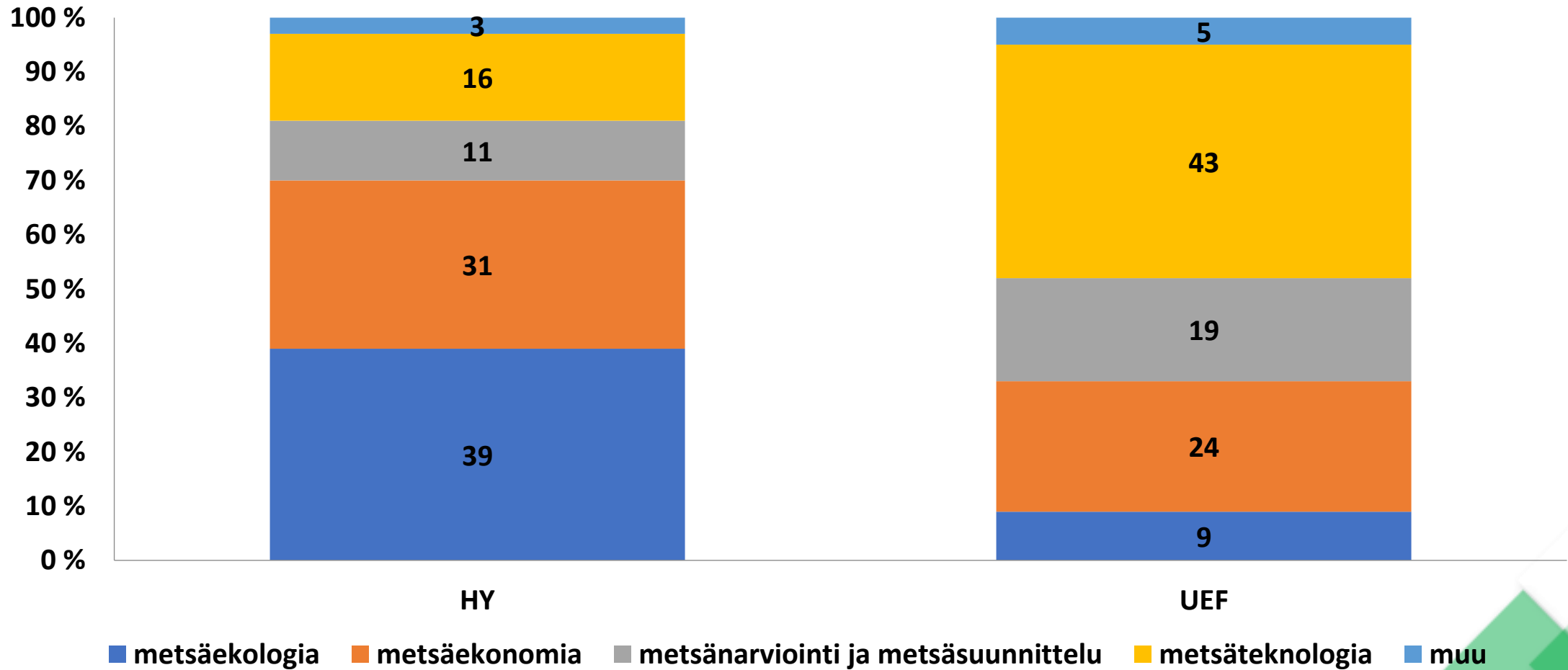
Metsätieteiden maistereiden määrä

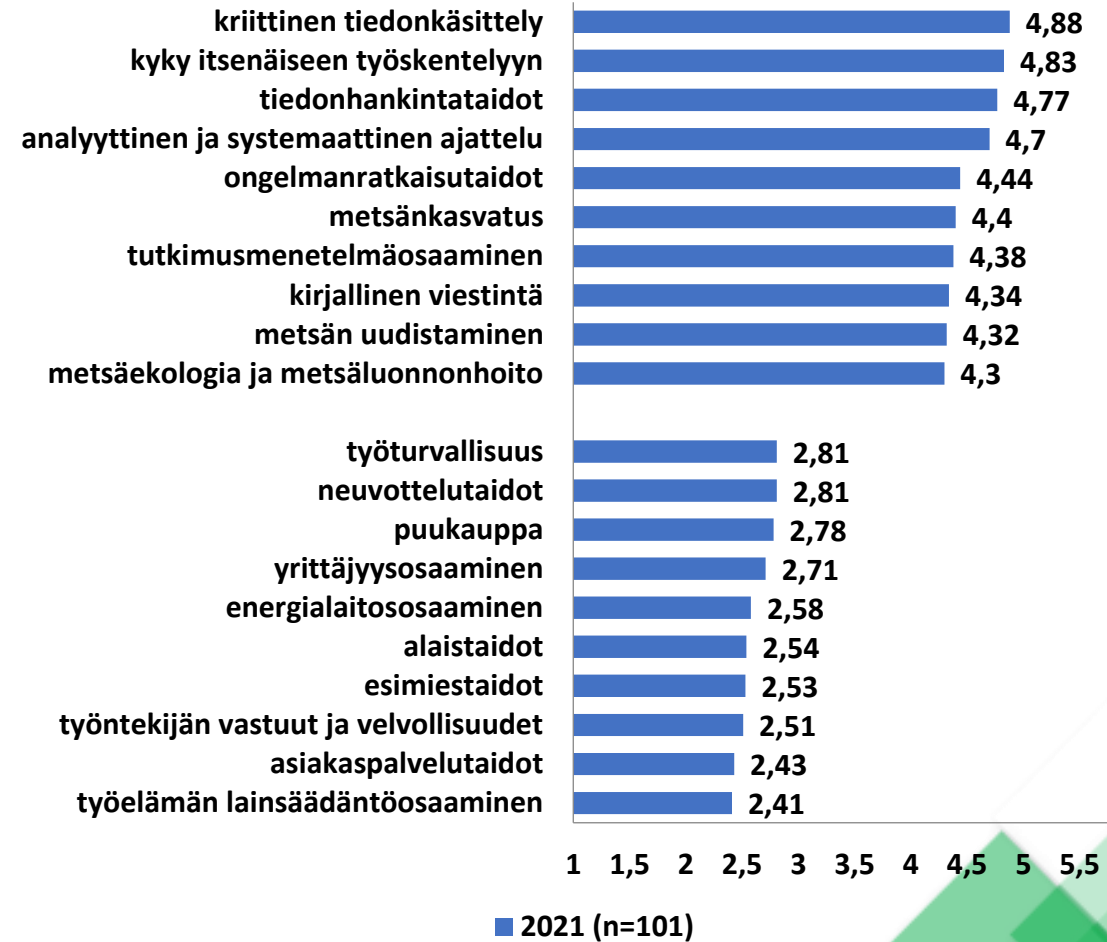
Syksyllä 2021 uusia metsätieteiden kandidaattiopiskelijoita (suomalaisia) aloitti Helsingin yliopistossa 58 henkilöä ja Itä-Suomen yliopistossa 47 henkilöä

Metsätieteiden maisteritutkinnot pääaineittain ja yliopistoittain

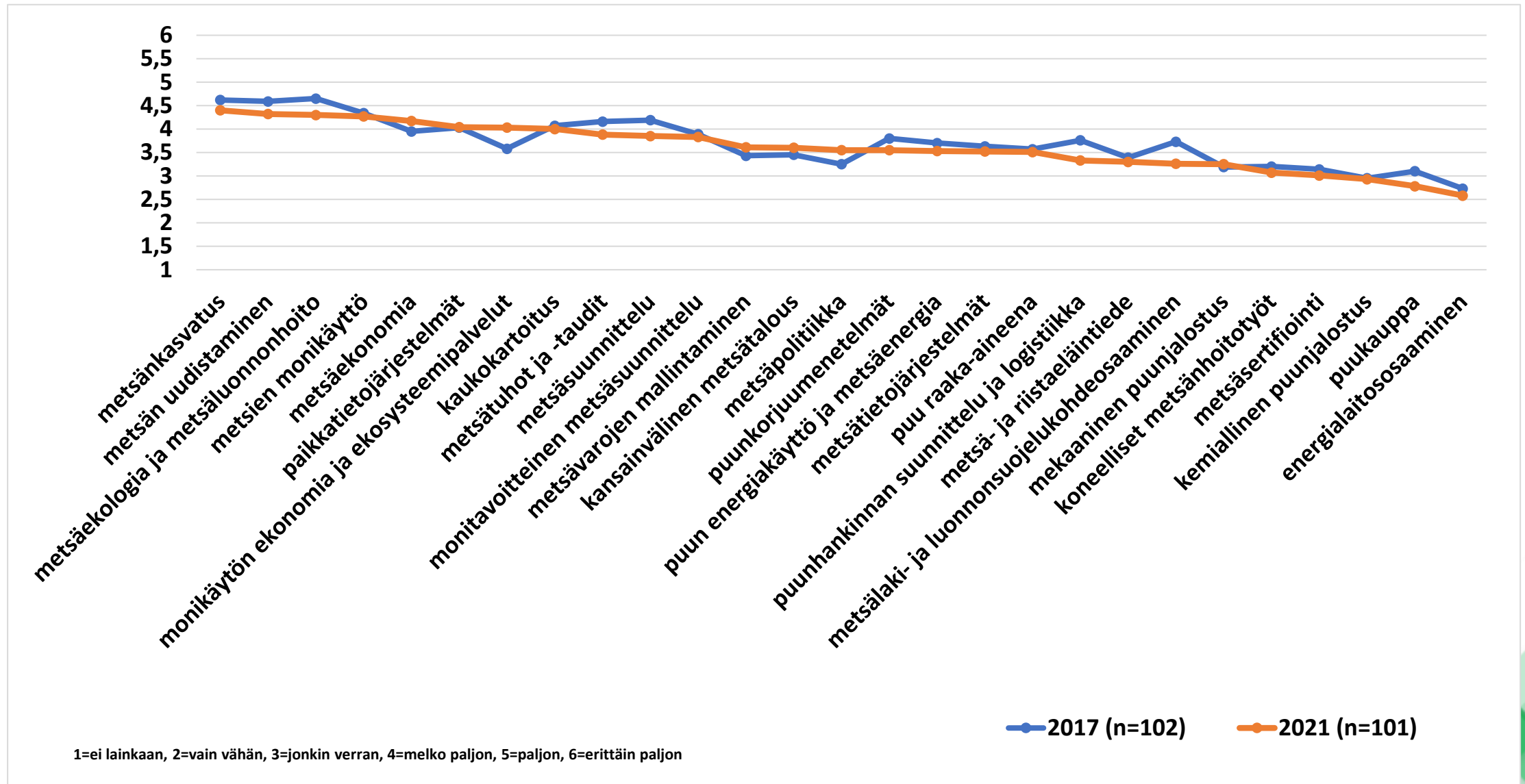
(%, kaikki mittauksiin 2017, 2018 ja 2020 vastaajat, n=234)

Koulutuksen aikana saavutetut oppimistulokset – 10 parasta ja 10 heikointa

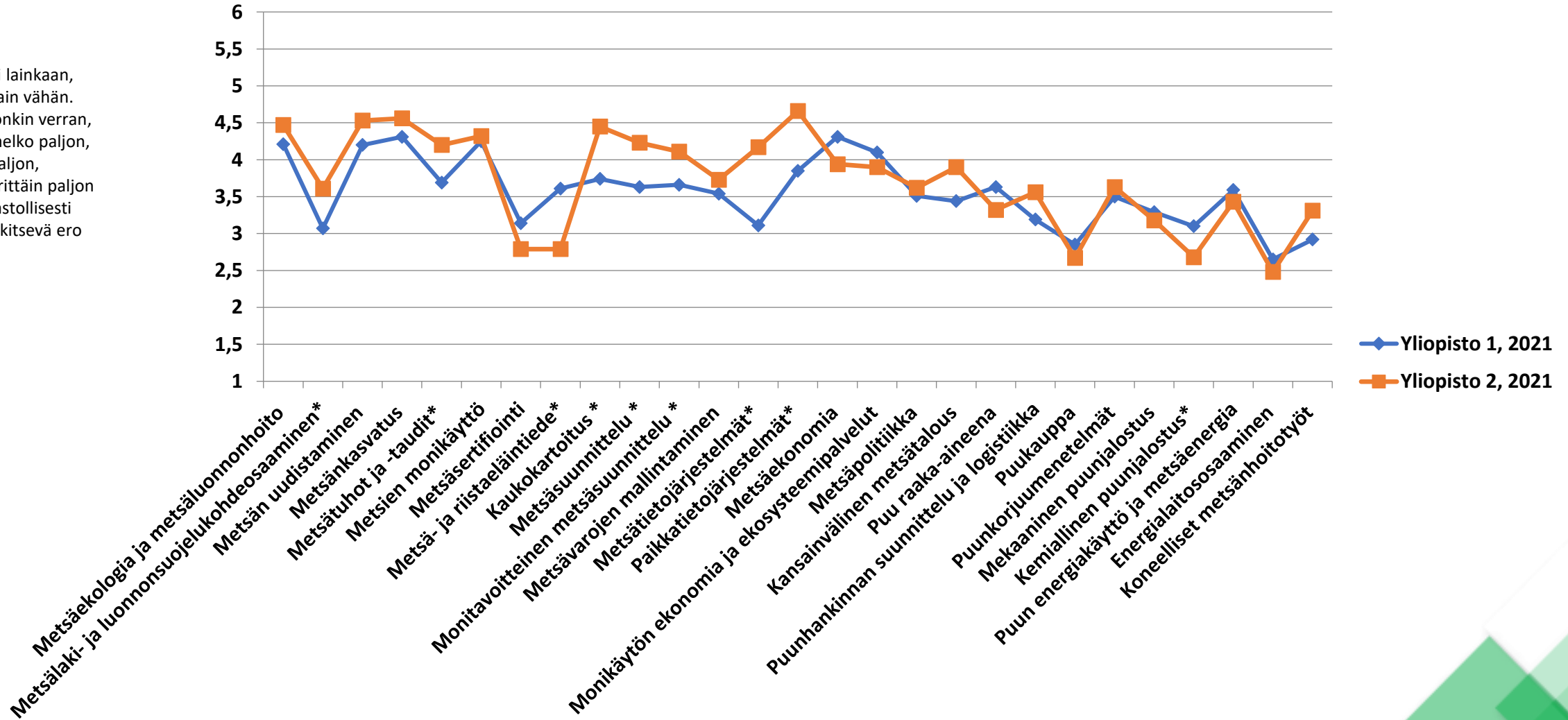

Metsäalan substanssiosaamisen oppimistulokset vuosien 2017 ja 2021 metsätieteiden yliopistokoulutuksen mittauksissa (keskiarvoina)

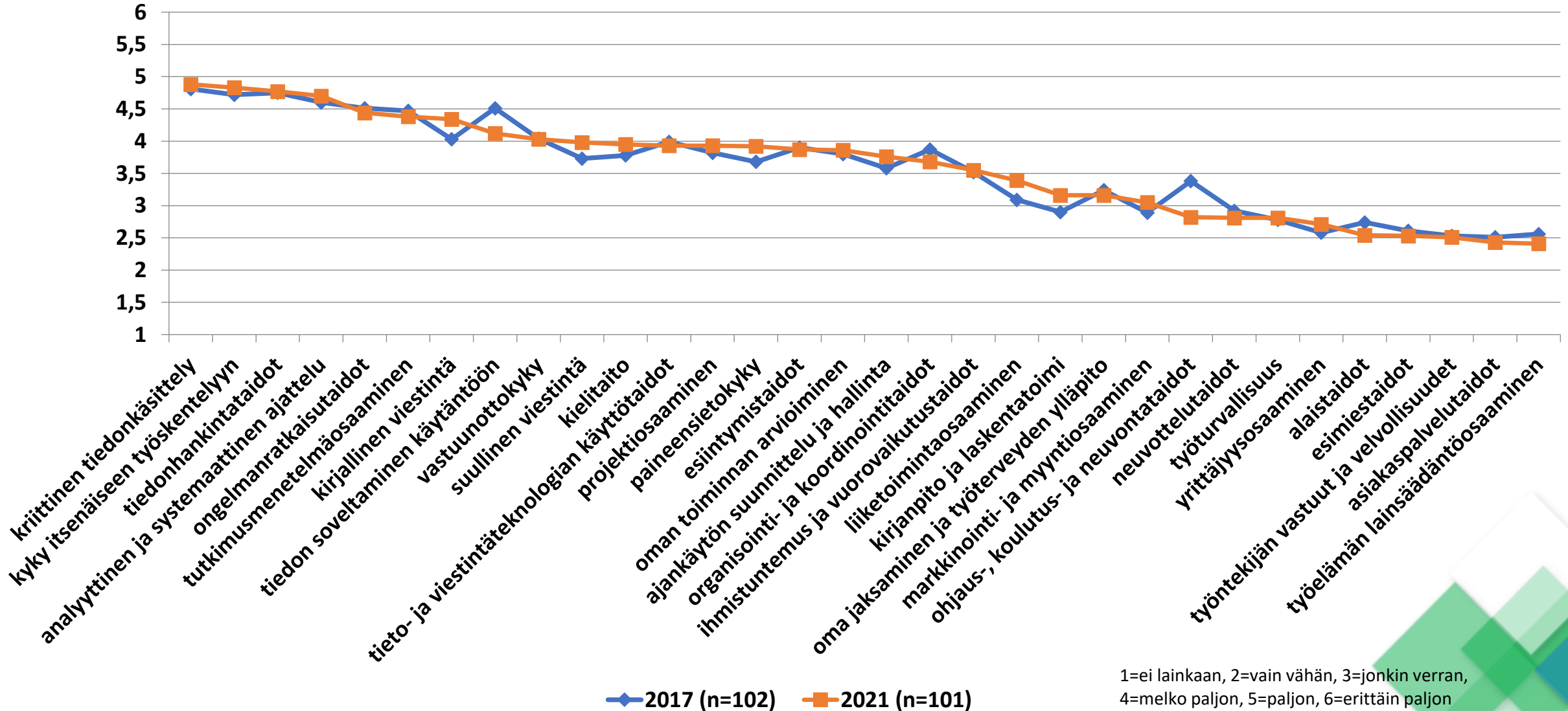

Metsäalan substanssiosaamisen oppimistulokset vuoden 2021 mittauksessa yliopistoittain (keskiarvoina)

1=ei lainkaan,
2=vain vähän.
3=jonkin verran,
4=melko paljon,
5=paljon,
6=erittäin paljon
*tilastollisesti
merkitsevä ero

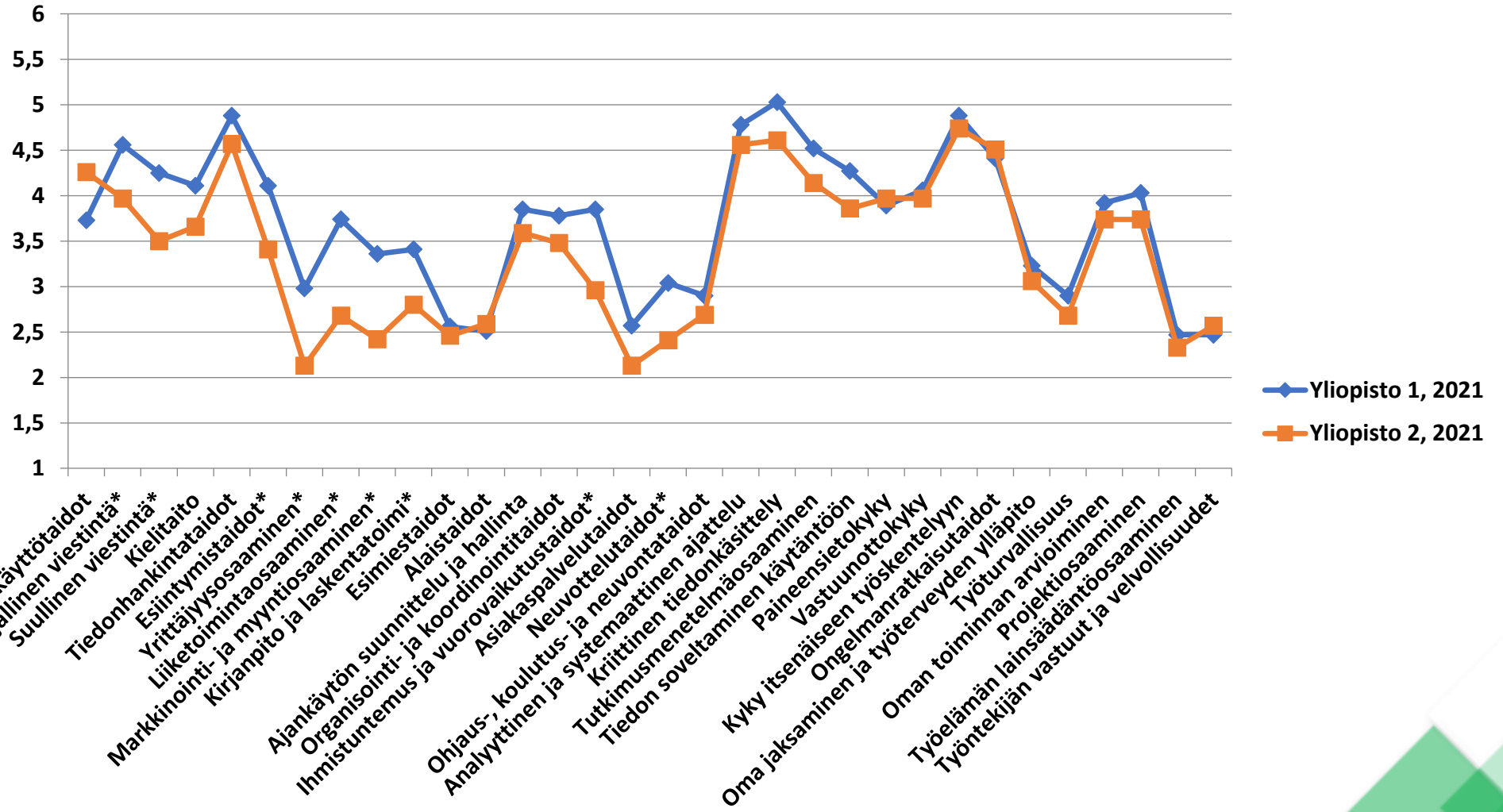
Yleisen työelämä- ja akateemisen osaamisen oppimistulokset vuosien 2017 ja 2021 metsätieteiden yliopistokoulutuksen mittauksissa (keskiarvoina)

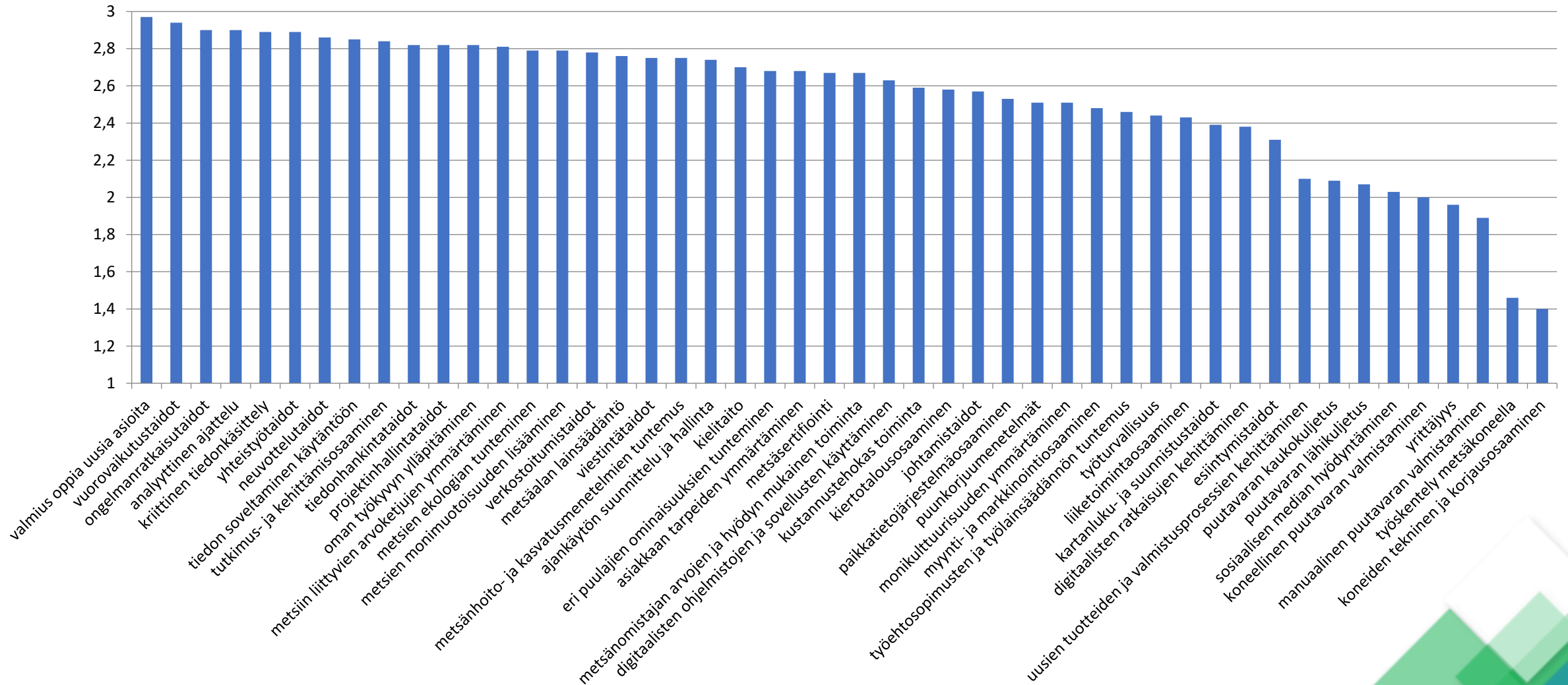
1=ei lainkaan, 2=vain vähän, 3=jonkin verran, 4=melko paljon, 5=paljon, 6=erittäin paljon

Yleisen työelämä- ja akateemisen osaamisen oppimistulokset yliopistoittain (keskiarvoina)

1=ei lainkaan,
2=vain vähän.
3=jonkin verran,
4=melko paljon,
5=paljon,
6=erittäin paljon
*tilastollisesti
merkittävä ero

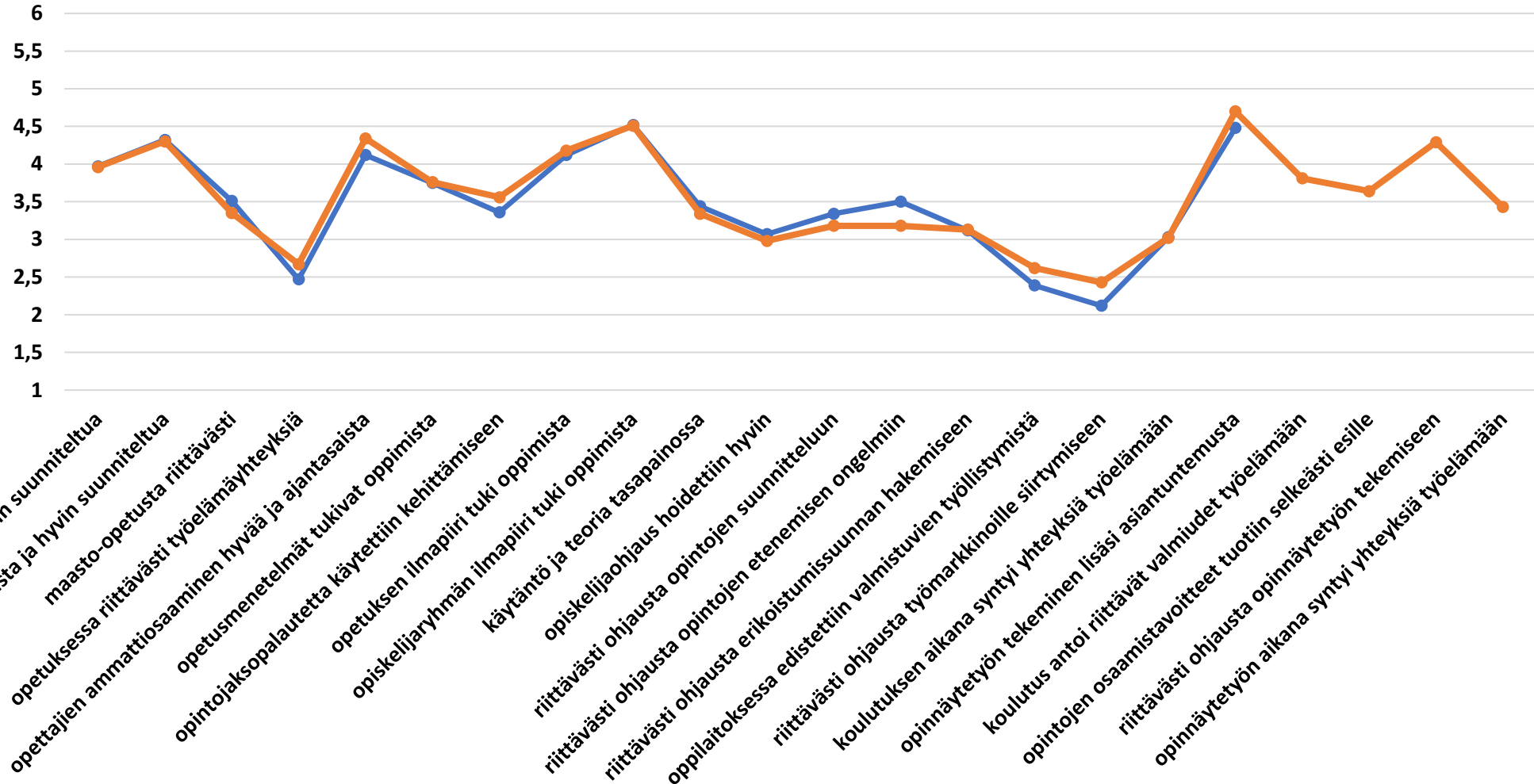
Metsätieteiden kandidaattiopiskelun syksyllä 2021 aloittaneiden arviot tulevassa työssä tarvittavista taidoista (n=64, keskiarvoina: 1=ei tarvita lainkaan, 2=tarvitaan jonkin verran, 3=tarvitaan paljon)

Koulutuksen toteutuksen työelämävastaavuus vuosien 2017 ja 2021 mittauksissa (keskiarvoina)

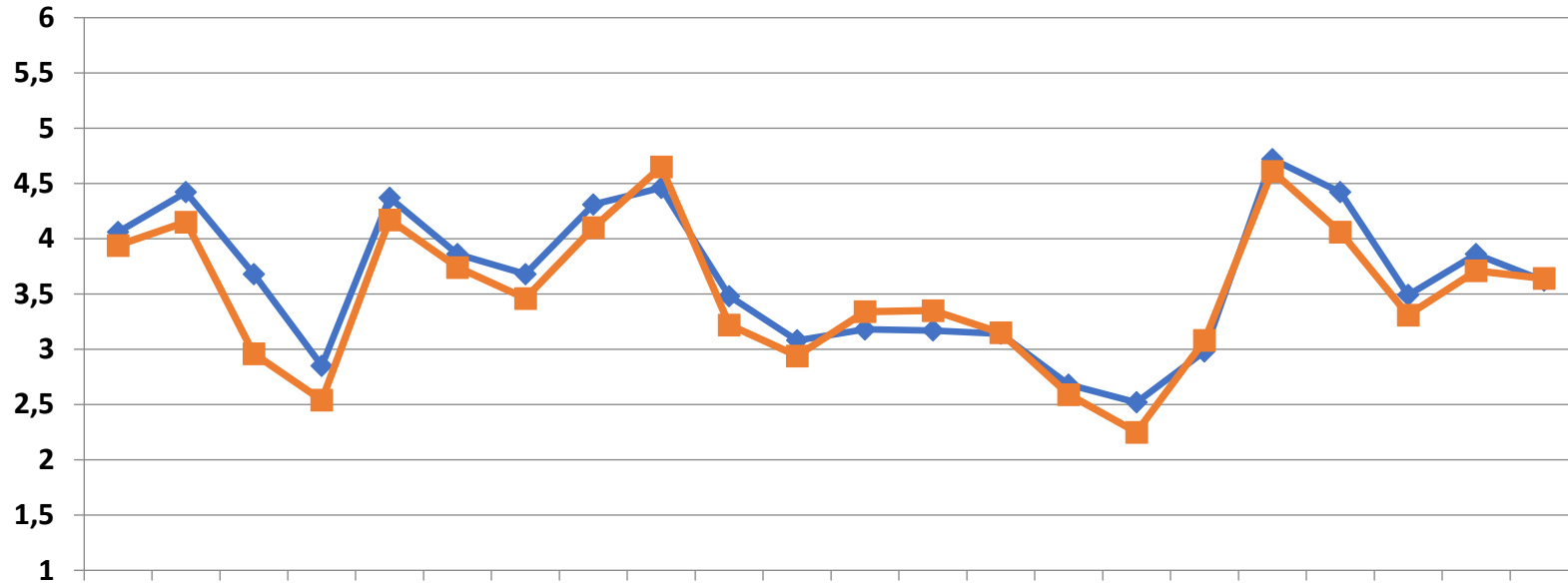
—●— 2017 (n=102)
—●— 2021 (n=101)

1=ei pidä lainkaan paikkansa,
2=pitää melko vähän paikkansa,
3=pitää jonkin verran paikkansa,
4=pitää melko hyvin paikkansa,
5=pitää hyvin paikkansa,
6=pitää erittäin hyvin paikkansa

Arviot metsätieteiden yliopistokoulutuksen toteutuksesta yliopistoittain 2021 mittauksessa (keskiarvoina)

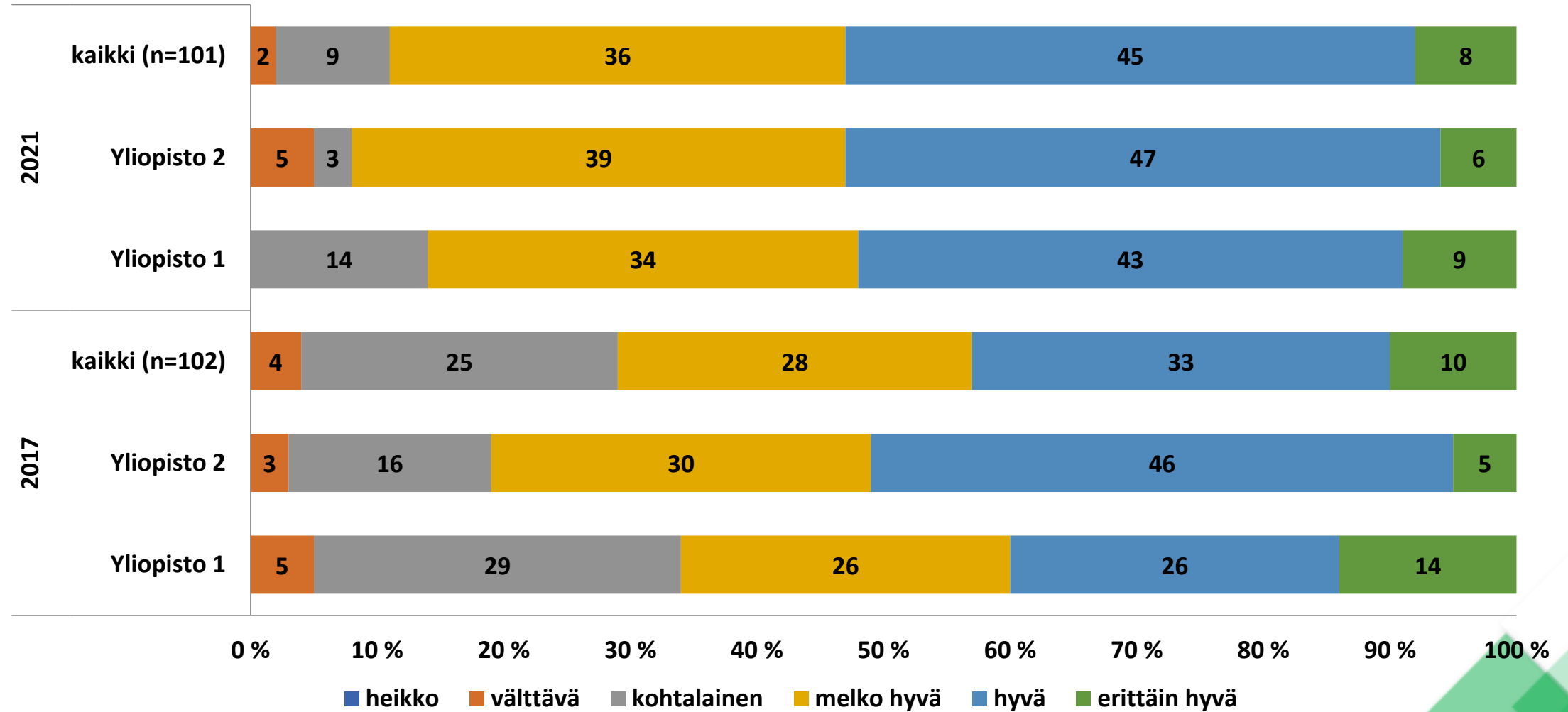
1=ei pidä lainkaan paikkaansa,
 2=pitää melko vähän paikkansa,
 3=pitää jonkin verran paikkansa,
 4=pitää melko hyvin paikkansa,
 5=pitää hyvin paikkansa,
 6=pitää erittäin hyvin paikkansa
 *tilastollisesti merkitsevä ero

◆ Yliopisto 1, 2021
 ■ Yliopisto 2, 2021

Kokonaisarvio metsätieteiden yliopistokoulutuksesta (2017 ja 2021 mittaukset %)

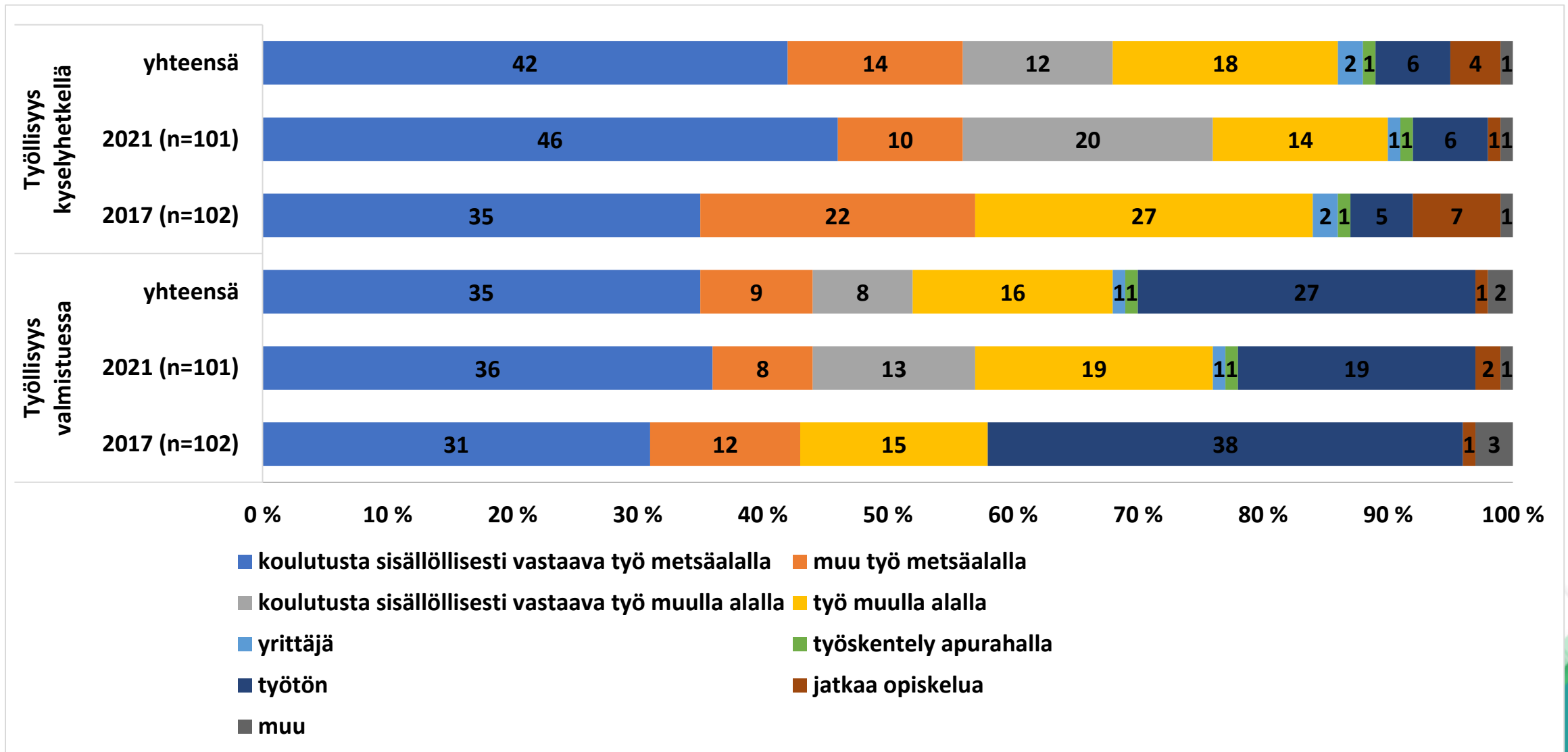
Metsätieteiden maistereiden työllisyys

- Mittauksissa kysyttiin halusiko metsätieteiden yliopistokoulutuksesta valmistuessaan työllistyä metsäalalle
- Vuoden 2021 vastaajista 88 % ilmoitti halunneensa metsäalan tehtäviin - osuus hieman suurempi yliopistosta 2 valmistuneissa (91 %) kuin yliopistosta 1 valmistuneissa (87 %)
- Ne, jotka eivät metsäalan tehtäviin halunneet toivat ilmi, että
 - metsätieteiden yliopistokoulutus antoi hyvät valmiudet työllistyä laajalle tehtäväkentälle; haluttomuus muuttaa pois kotipaikkakunnalta
 - metsäalan koulutukseen oli helppo päästä, tavoitteena ennen kaikkea maisterikoulutus, ei niinkään metsäalan koulutus
 - tavoitteena metsäalaan läheisesti liittyvät tehtävät, esimerkiksi riista-ala
 - omat ennako-odotukset ja metsäalan työelämän todellisuus eivät sopineet yhteen (vrt. Kilpeläinen & Lautanen 2019)

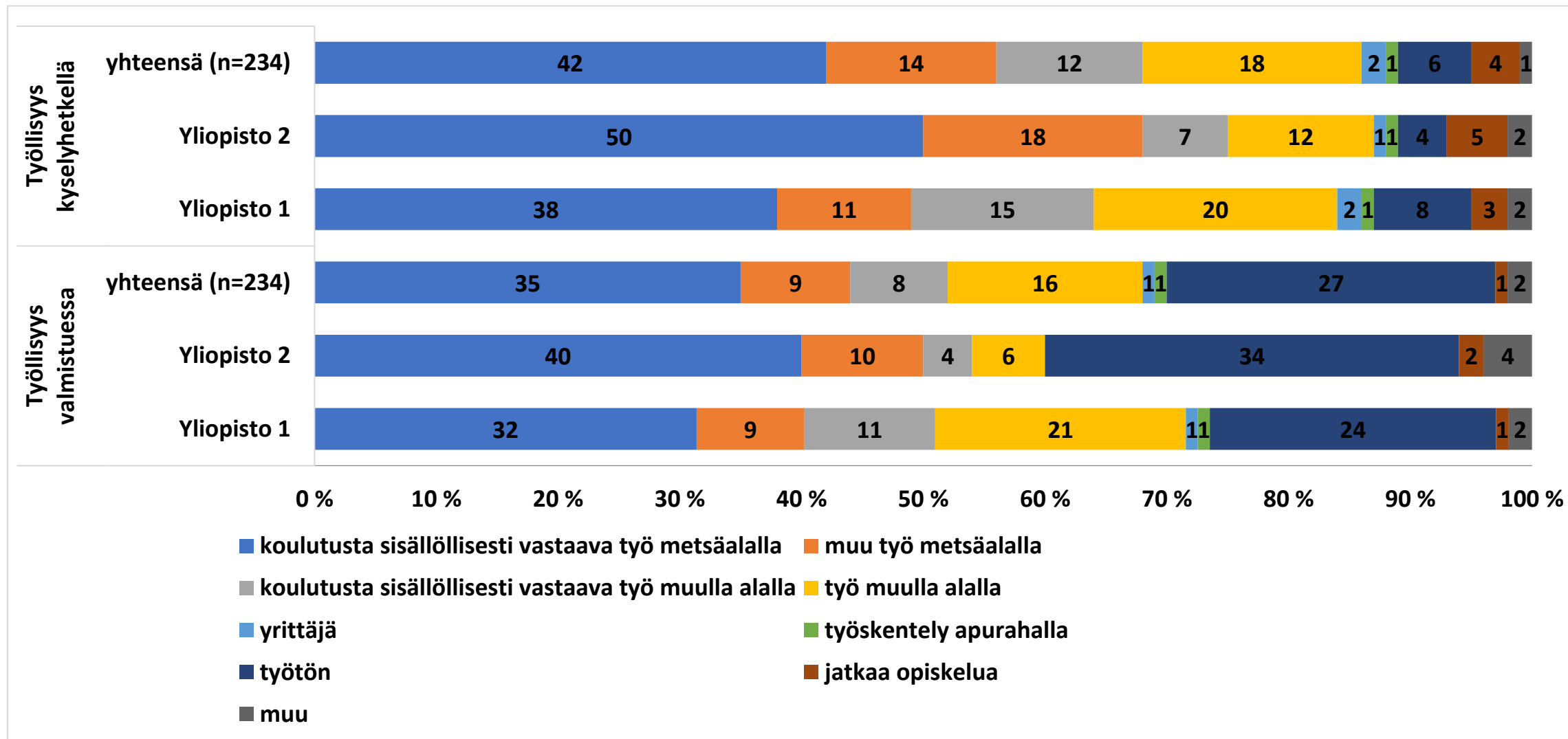
Työllisyys metsätieteiden yliopistokoulutuksen jälkeen

(2017 ja 2021 mittaukset, valmistumis- ja kyselyhetkillä, %)

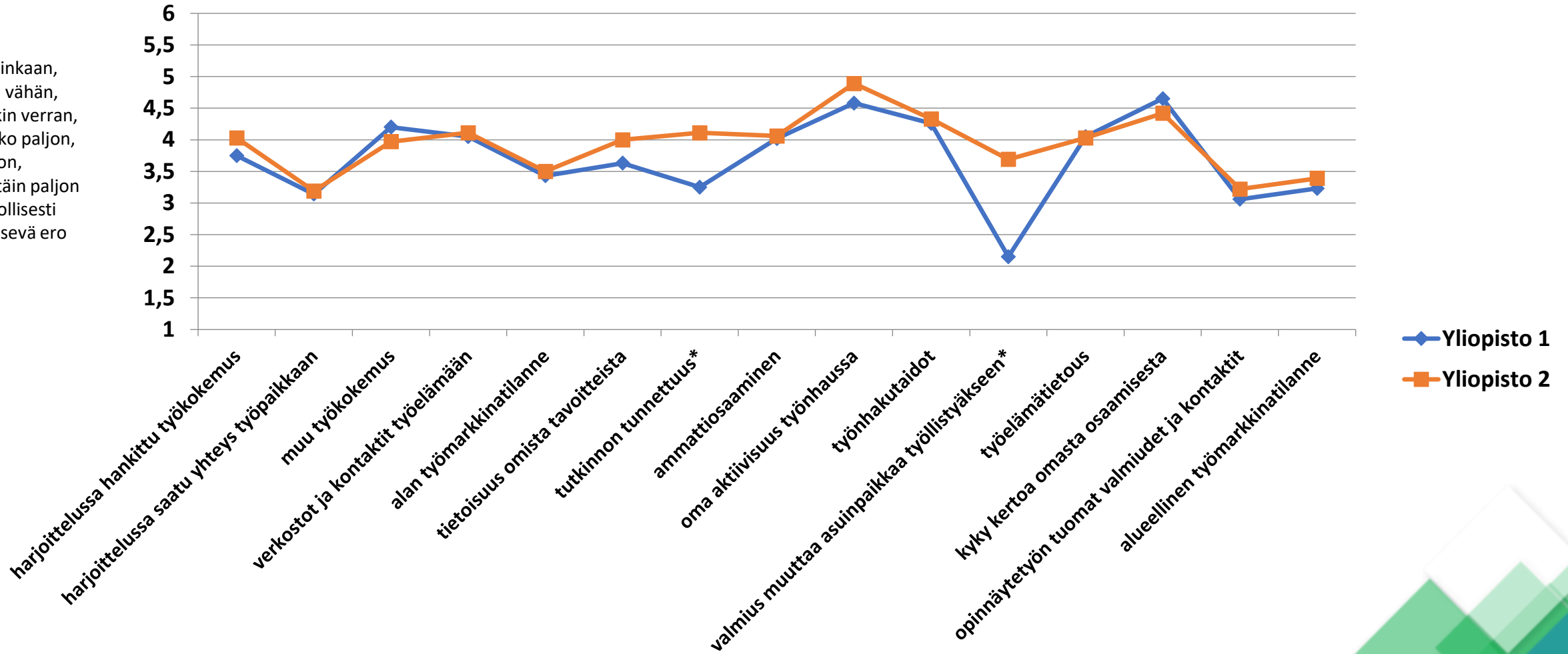
Työllisyys metsätieteiden yliopistokoulutuksen jälkeen yliopistoittain

(vuosien 2017, 2018 ja 2021 vastaajat, %)

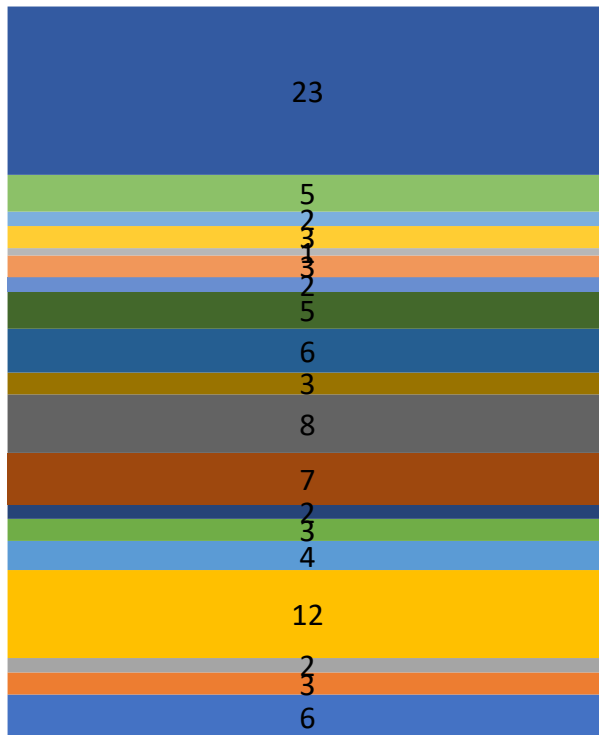

Työllistymiseen vaikuttaneet tekijät vuoden 2021 mittauksessa yliopistoittain (keskiarvoina)

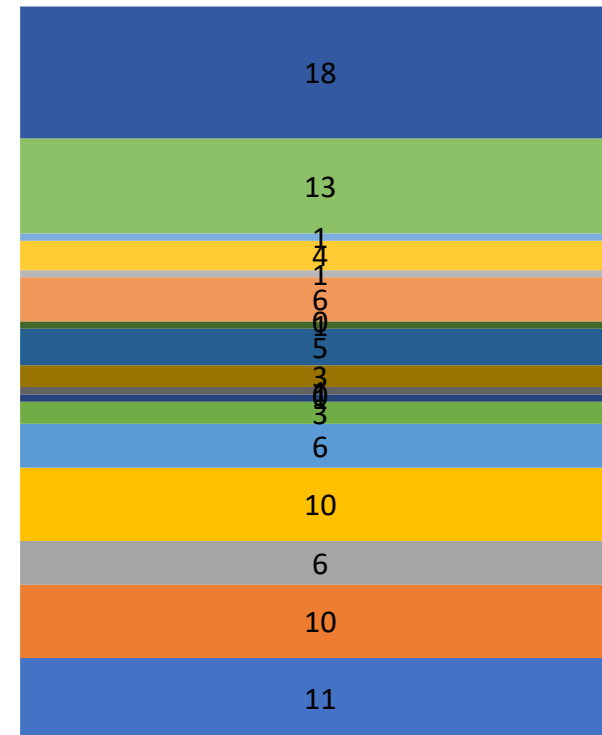
1=ei lainkaan,
2=vain vähän,
3=jonkin verran,
4=melko paljon,
5=paljon,
6=erittäin paljon
*tilastollisesti
merkitsevä ero

Kyselyhetken työtehtävät yliopistoittain (% mukana 2017, 2018 ja 2021 mittauksen vastaajat)

Yliopisto 1

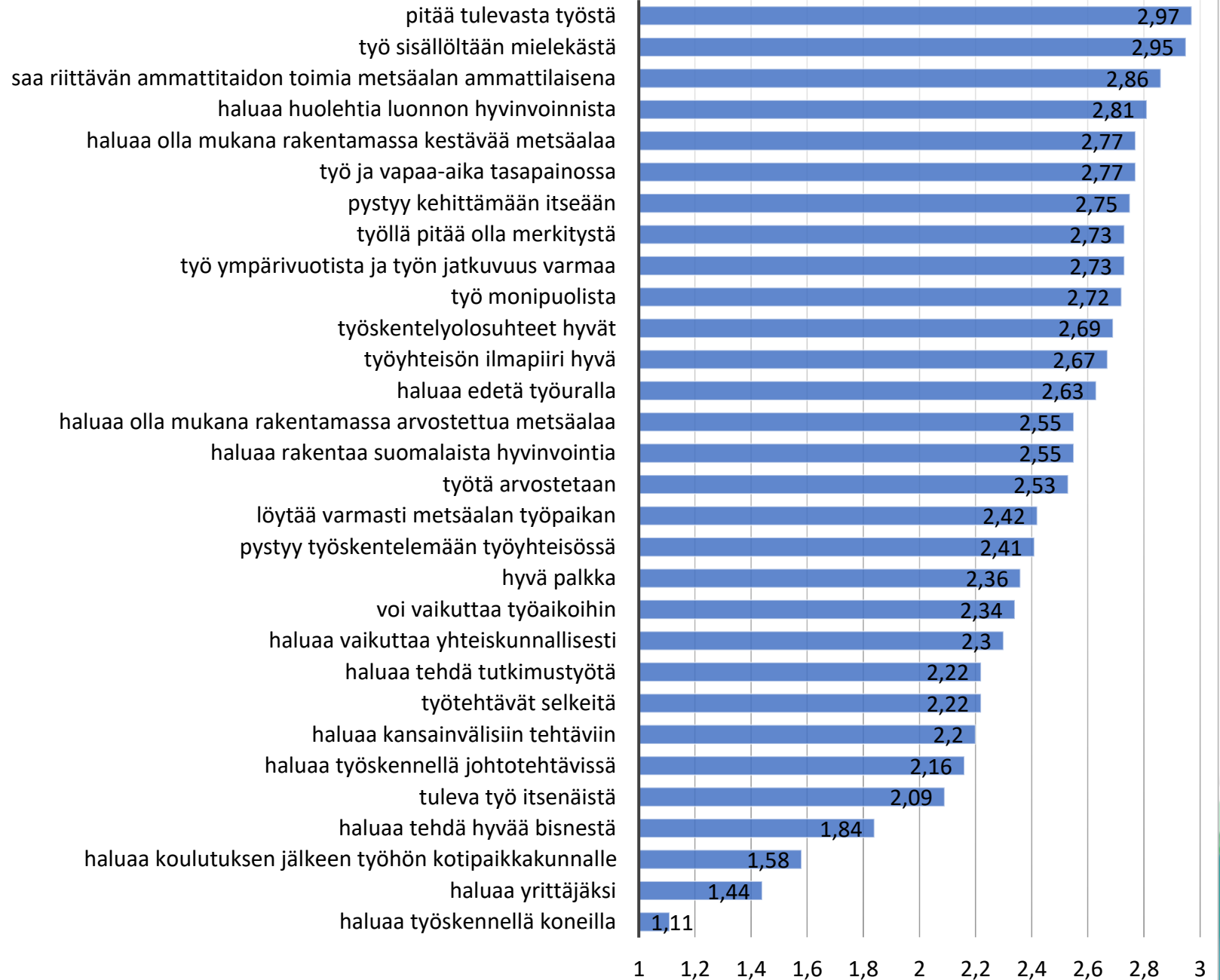

Yliopisto 2

■ puunhankinta	■ logistiikka	■ metsänhoito
■ tutkimus ja kehitys	■ opetus ja koulutus	■ markkinointi ja myynti
■ hallintotehtävät	■ rahoitus ja talous	■ konsultointi
■ tiedotus ja viestintä	■ asiakaspalvelu ja neuvonta	■ kansainväliset tehtävät
■ ympäristönsuojelu ja yritysvastuu	■ viranomaistehtävät	■ laatutyö ja auditointi
■ edunvalvontatyö	■ tuotekehitystehtävät	■ tietojärjestelmät ja niiden kehittäminen
■ muu		

Metsätieteiden kandidaattikoulutuksen syksyllä 2021 aloittaneiden arviot koulutuksen jälkeisessä elämässä tärkeistä asioista

(n=64, keskiarvoina:
1=ei lainkaan merkitystä,
2=jonkin verran merkitystä,
3=paljon merkitystä)

Yhteenveto 1/2

- Metsätieteiden maistereista lähes puolet sijoittuu koulutuksen jälkeen Uudellemaalle – **valmistuneiden määrä vs. työmarkkinoiden tarve – millaista osaamista uusissa avautuvissa työpaikoissa tarvitaan?**
 - metsätalouden ennakoitu työvoimatarve vuosina 2017-2035 on 11 300 uutta ammattilaista – näistä ammatillisen koulutuksen suorittaneita 73 %, ammattikorkeakoulutuksen suorittaneita 19 %, yliopistokoulutuksen suorittaneita 7 % ja muuta koulutusta 1 % (Osaamisen Ennakointifoorumi 2020)
- Miten hyvin valmistuneet metsätieteiden maisterit **tuntevat metsäalan työmarkkinat** ja työllisyysmahdollisuudet sekä niissä tarvittavan osaamisen?
 - **opintojen ohjaus** niin pääainevalintojen kuin työllistymistä edistävien sivuainevalintojen osalta tärkeää – akateemisten työllistymisessä yleisempi työelämässä tarvittava osaaminen voi olla ratkaisevampaa kuin alakohtainen osaaminen (Hyytinen, Kleemola & Toom 2021)
 - tärkeitä vahvuuksia tulevaisuuden työelämässä ovat mm. oman osaamisen ajan tasalla pitäminen ja tunnistaminen, kyky ymmärtää työnantajan ja asiakkaiden tarpeita, verkosto-osaaminen ja **valmius joustaa työn sijainnista** (Arola 2017) sekä ymmärtää oman alan rooli yhteiskunnassa ja julkisessa keskustelussa (Osaamisen Ennakointifoorumi)
- Miten koulutuksen aikana teoriassa opittua osataan viedä **käytännön** työhön?
 - metsätieteiden maisterit kilpailevat samoista harjoittelu- ja työpaikoista metsätalousinsinöörien kanssa
 - *tärkeämpää **osaaminen** kuin suoritettu tutkinto*

Yhteenveto 2/2

- Teoreettinen, akateeminen koulutus korkeatasoista – akateeminen, apurahavetoinen ja epävakaa ura ei kuitenkaan houkuttele metsätieteiden maistereiksi valmistuneita – koulutusta kehitettävä **laajemman metsäalan asiantuntijuuden** tuottavaksi
- Yhteistyötä opintojen toteutuksessa lisättävä **eri koulutusasteiden välille**

”Kaikki annettu opetus oli pääosin hyvälaatuista, ja opintojen sisällöt olivat mielenkiintoisia. Puutteita jäi lähinnä käytännönläheiseen osaamiseen ja siihen liittyvien suhteiden luomiseen. Jos nyt olisin lähdössä uudelleen lukiosta opiskelemaan, hankkisin ehkä ensin ammatillisen tason tutkinnon, jolloin yliopistotutkinnolle olisi ”järkevät” pohjat. Voisivatkohan näiden tasojen koulut tehdä yhteistyötä: saisi vaikka kesäkursseina halutessaan käydä metsätalouden ammattitutkinnon käytännön opintoja ohessa? Olisivat olleet ERITTÄIN hyödyllisiä tällaiselle aiempaa metsäosaamista omaamattomalle!”

→ **metsäalan asiantuntijakoulutuksen toteuttaminen** (yhteinen ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen koulutusohjelma)

- Tiedostettava alalle hakeutuvien erilaiset **arvot**, käytävä keskustelua niistä koulutuksen aikana ja yhteen sovitettava niitä alan omien arvojen kanssa – metsäalan arvoja tehtävä **näkyvämmiksi**
 - on merkittävä metsäalan **imagoon ja vetovoimaisuuteen** vaikuttava tekijä
 - pidettävä huolta **metsäalalle kiinnittymisestä** koulutuksen aikana (alalle sijoittuvat harjoittelut ja muut työelämäyhteydet tärkeitä)

Kiitos

Metsäkoulutuksen tutkimus - Työtehoseura (tts.fi)

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

METSÄMIESTEN SÄÄTIÖ
ihminen ja metsä